

ПОХМУРСЬКИЙ Василь Іванович

Випускник
гірничопромислового
факультету (1956 р.)

Заступник директора
Фізико-механічного інституту
ім. Г. В. Карпенка НАН України,
професор НУ «Львівська
політехніка»,
президент Української асоціації
корозіоністів, дійсний член НТШ

Заслужений діяч науки і техніки України, лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки, лауреат премії Ради Міністрів СРСР, наукової премії ім. Г. В. Карпенка НАН України, член-кореспондент НАН України, доктор технічних наук, професор

Народився 2 серпня 1933 р. на Львівщині в селянській сім'ї. В 1956 р. закінчив гірничопромисловий факультет Львівської політехніки, здобувши фах інженера-механіка, і був направлений на роботу на Чернівецький машинобудівний завод Міністерства важкого машинобудування СРСР, на якому пройшов шлях від інженера до заступника головного конструктора та начальника конструкторського бюро заводу. В 1961 р. перейшов на наукову роботу в Інститут машинознавства й автоматики АН УРСР у Львові (тепер Фізико-механічний інститут ім. Г. В. Карпенка НАН України), в якому працює досі.

Протягом 1962–1964 рр. навчався в аспірантурі, в 1964 р. захистив кандидатську, а у 1969 р. — докторську дисертації. У 1967 р. В. І. Похмурському присвоєно звання старшого наукового співробітника, а в 1973 р. — професора за спеціальністю «Металознавство і термічна обробка металів». Водночас він почав пробувати себе на педагогічній ниві — погодинно проводив заняття на кафедрі металознавства і термічної обробки Львівського політехнічного інституту.

Основний напрямок наукової діяльності В. І. Похмурського — дослідження корозійно-механічного руйнування металів і сплавів, розкриття його механізму, створення методів захисту від корозії і корозійної втомлюваності конструкційних матеріалів. Він продовжив справу, започатковану академіком Г. В. Карпенком і разом зі своїми учнями зробив значний внесок у розвиток теорії корозійно-механічного руйнування металів.

За розробку й освоєння комплексу технологічних процесів виробництва великогабаритних валів для унікальних суден транспортного флоту та атомних криголамів В. Похмурський у 1983 р. удостоєний звання лауреата премії Ради Міністрів СРСР, а за комплексну роботу «Наукові основи та технічні засоби електрохімічних методів систем контролю екологічної безпеки і корозійної активності техногенних середовищ» йому присуджено Державну премію України в галузі науки і техніки за 2002 р.

Сьогодні вчений вивчає взаємодію металів з атомами і молекулами навколишнього середовища, а також розробляє кластерні моделі системи метал–середовище,

придатні для комп'ютерного моделювання такої взаємодії. Професор Похмурський приділяє велику увагу вихованню наукових та інженерних кадрів. Під його керівництвом підготовлено понад 50 кандидатів та докторів наук. Він створив свою школу матеріалознавців — фахівців із підвищення міцності та корозійно-механічної тривкості конструкційних матеріалів.

В. Похмурський — автор понад 700 публікацій, із них 11 монографій та понад 60 винаходів. У 2001 р. при ФМІ він заснував і очолює філію кафедри Львівської політехніки зі спеціалізацією «Поверхнева обробка металів і захист від корозії».

За значні наукові здобутки в 1983 р. В. Похмурський нагороджений Почесною грамотою Президії Верховної Ради УРСР, у 1998 р. йому присуджено почесне звання «Заслужений діяч науки і техніки України», у 2003 р. — нагороджено орденом «За заслуги» III ст. і присуджено звання «Відмінник освіти України». З 2005 р. він — почесний професор Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу.

З 1970 р. Василь Похмурський очолює відділ фізико-хімічних методів зміцнення конструкційних матеріалів, а в 1991 р. призначений заступником директора з науково-дослідної роботи ФМІ ім. Г. В. Карпенка НАН України. У 1987 р. призначений першим заступником голови Республіканської міжвідомчої науково-технічної ради з проблем корозії та протикорозійного захисту матеріалів при Президії НАН України.

З ініціативи В. Похмурського у 1992 р. було засновано Українську асоціацію корозіоністів, президентом якої він був обраний. Він також очолює Технічний комітет зі стандартизації ТК-85 «Корозія металів і сплавів»; працював членом експертної ради Вищої атестаційної комісії (ВАК), а також членом секції Комітету з Державних премій у галузі науки і техніки України.

В. Похмурський — член редколегій міжнародних журналів «Фізико-хімічна механіка матеріалів», «Защита металлов» (РАН), «Inzenerija powierchni» (Польща), «Машинознавство», член Міжнародної корозійної ради (ICC), Європейської корозійної федерації (EFC), Міжнародного електрохімічного товариства (IES), Європейського товариства з цілісності конструкцій (ESIS), Американського товариства інженерів (NACE), Ради Західного наукового центру НАН і МОН України (в 1999–2007 рр. — заступник голови ЗНЦ).